

3. Svarbus konferencijų rezultatas – Lietuvos ir Ukrainos aukštųjų mokyklų bendradarbiavimo sutarčių pasirašymas, pastangos jas įgyvendinti.

4. Lietuvos periferijoje – nedideliuose miesteliuose kuriami ukrainistikos mini centrai – vienas iš pasirengimo formų būsimam Šv. Bazilijaus Didžiojo ordino 400 metų jubiliejui, reikšmingi ir tos vietovės kultūrinio lygmens pakilimui.

5. Ukrainistikos mini centrų organizuojami susitikimai su moksleiviais, pedagogais bei visuomene – svarbūs Lietuvos ir Ukrainos istorinių, religinių bei kultūrinių žinių plėtrai.

Резюме і таблиці

В кінці 2000 р. була заснована Асоціація литовських, українських істориків (президент д-р Алдона Васіляускене). Організований Асоціацією цикл конференцій Чин Святого Василя Великого (ЧСВВ) став важливим стимулом для формування нових центрів україністики, крім вже існуючих: діюча у Вільнюсі парафія Пресвятої Трійці (парох о. Павло Яхимець ЧСВВ); Громада українців м.Вільнюса (голова Наталія Шертвітенє). Такими центрами україністики, що прославляють отців василіян, стали середня школа м. Базильонай (Шяуляйський р-н), католицька середня школа “Аушра” (Світанок) м.Ретакас і “Садиба Рейніса” в м.Скапішкіс (Купішкяйський р-н). Вищезгадані містечка розташовані на різній відстані від Вільнюса: Базильонай – 208 км; Ретакас – 242 км; Скапішкіс – 162 км. Містечка знаходяться в різних місцевостях Литви: Базильонай – в північній частині Литви; Ретакас – в Жемайтії; Скапішкіс – в Східній частині Литви.

Накопичена в середній школі м. Базильонай україністика є основою для обладнання в майбутньому класу, в якому був би експонований матеріал, присвячений Чину Святого Василя Великого.

Праці Асоціації литовських, українських істориків щодо вшанування Чину Святого Василя Великого (наукові статті, публікації в періодиці, організація конференцій: в період 2001-2011рр. Було організовано 10 конференцій: 5 — в Литві і 5 — в Україні)

отримали підтримку не тільки отців василіян, але до праці також приєдналися вищі учбові заклади як в Литві (Шяуляйський Університет), так і в Україні (Львівський національний університет ім. Івана Франка, Василянський Інститут філософсько-богословських студій ім. Митрополита Йосифа Веляміна Рутського в Брюховичах, Волинський національний університет ім. Лесі Українки в Луцьку).

Важливим акцентом вшанування імені Слуги Божого М.Рейніса є спорудження йому капличного стовпа в садибі науковця д-ра Алдони Васіляускене її ж коштами в Скапішкісі. Це стало важливим об'єднуючим чинником для литовців і українців.

Лекції в Львівському музеї історії релігії про М. Рейніса спонукали українців, а особливо ченців католиків Східного обряду василіян і студитів ширше ознайомитися з особистістю М. Рейніса. Українці, які приїжджають до Литви, намагаються відвідати Скапішкіс, поспілкуватися з представниками мерії, бібліотеки, школи. Ці зустрічі переросли до рівня проведення лекцій в школах, курсах по підвищенню кваліфікації не тільки в м. Скапішкісі, але і в м.Купішкяй, і це сприяє розповсюдженню знань про ченців василіян – католиків Східного обряду.

Вінцем 5-річної діяльності д-ра Алдони Васіляускене в Скапішкісі стало відкриття виставки “Знайомство з культурою України” – це гарна подія в 2012 році – цей рік проголошений в Литві як рік музею. Ця праця була відзначена Посольством України в Литві (Надзвичайний і Вповноважений Посол України в Литві Валерій Жовтенко відкрив 26 травня 2012 р. вищезгадану виставку), духовенством України, а також самоврядуванням Купішкяйського і Утянського районів – отриманими подяками та іншими відзначеннями.

Ченці Східного (грецького обряду), а саме василіяни і студити, також і світські українці, відвідуючи Скапішкіс, не тільки вшановують містечко, але одночасно прославляють його і піднімають культурний рівень жителів містечка. Інформації в пресі про ці візити не тільки сприяють розширенню знань про ченців василіян, але і стають важливим стимулом для підготовки до 400-літнього ювілею Чину Святого Василія Великого.

Таблиця 1

Центри у Литві, що надають відомості про монахів-василіян

№ п/п	Найменування школи	Населений пункт	Район	Відстань від Вільнюса	Початок накопичення матеріалів про ЧСЄ
1.	Базіліонайська середня школа	Базіліонай	Шяуляйський	208 км	2001 р. — перша конференція, присвячена Чинові Св. Василя Великого
2.	Католицька середня школа “Аушра” (Зоря)	Ретавас	Ретаваський	242 км	2005-2009 (школа у 2009 р. була закрита)
3.	Садиба імені “Архиепископа Мечісловаса Рейніса”, д-ра А.Василяускене	Скапшкіс	Купішкиський	162 км	2008 р. (26 травня 2008 р. була відкрита виставка “Знайомств з українською культурою”)

Таблиця 2

Цикл конференцій “Чин Св.Василія”

Конф.	Дата	Назва конференції	Місце	К-ть доп.
I	8-10 листопада 2001 р.	Василіяни в Литві і на Україні	Литва Шяуляй, Базіліонай, Вільнюс	13
II	15-17 травня 2003 р.	Чин Св.Василія Великого: Добромильська реформа і відродження української церкви	Україна Львів, Крехів, Добромиль	15
III	18-21 вересня 2003 р.	Чин Св.Василія Великого: освітня діяльність	Литва, Базіліонай, (Шяуляйський р-н)	16
IV	29-30 листопада 2003 р.	Чин Св.Василія Великого: василіяни на Волині	Україна Володимир – Волинський	4
V	11-13 листопада 2004 р.	Чин Св.Василія Великого: історія і дослідження	Литва Шяуляй, Вільнюс	11
VI	12-14 травня 2005 р.	Чин Св.Василія Великого: історія і освітня діяльність	Україна Брюховичі, Бучач	19
VII	10-12 листопада 2006 р.	Литовці і українці: історично-культурні зв'язки	Литва, Шяуляй, Базіліонай, Вільнюс	15
VIII	27-28 липня 2007 р.	Чин Св.Василія Великого: Лаврівський монастир Св.Онуфрія	Україна Старий Самбір– Лаврів	7
IX	9-11 жовтня 2009 р.	Чин Св. Василя Великого: 260 років культурної діяльності оо.Василіян в Базіліонай	Литва, Базіліонай, (Шяуляйський р-н)	8
X	6-8 жовтня 2011 р.	Чин Св.Василія Великого в історії церкви	Україна, Луцьк	23